

# ÑAWINCHANAPAQ QILLQANAPAQPAS

**A**ncha kuyasqayku yachachiqkuna, **Peru suyunchikpa Miski Siminkuna Wasimantam** llamkayniykichikpi yanapayta munaniku yachaywasikunapi yachapakuqkuna yachayninku miski siminchikwan huntanankupaq chaypaqmi yachachikuq qillqakunata churamuniku. Sapa qillqa churasqapim. chaypim miski simi qillqantin utaq qawanantin lliw riqsichinapaq churasqa kachkan. Chaypim ñawinchaspa hinallataq qillqaspa, llamkanqaku yachapakuqkunawan kuska utaq karullamantas yachachispa, chaypim qispichinqaku yachakuqkunapa allin Willakuynta, Runakunawan huntanakuynta hinallataq sumaq rurayninta kawsaynintapas.

Kaypi huk willakuya llamkanaykichikpaqmi minkaykiku kaymi **Peru suyunchikpa miski siminkuna Sinchi hanaq** nisqapi sapa kutilla riqsichisqa kan.

Kay qillqapim tarinkichik:

Aymara simipi willakusqa “Atuq, ukuchawan” (“Achakumpita qamaqimpita”) nisqata.

Kay willakuya ñawinchaspa rimanakunapaqmi kay tapukuykuna.

Ñawinchaspa aswan yachay huntachinapaq hinaspa Kikin yachapakuqpa kawsayninwan tinkuchinapaq ruraykuna.



CASA DE LA LITERATURA PERUANA

## ATUQ, UKUCHAWAN Aymara simipi willakusqa



"Atuq, ukuchawan" ("Achakumpita qamaqimpita") kay willakuyqa uray antiqsuyupim ancha willakusqa karqa. Runahinam kay suyupi uywakuna tukuya ruranku. Kaypim rimarinku uchuykunapas, mana kallpayuqpas. Asichikuspam imayna kaqkunata tikran: huk atuqmi ukuchachapa sakrinwan atipachikun.

Aymara simipi willakusqatam riqisichiniku, Francisca Machacam willakurqa; Rosa Palomino de Paucarmi huqarirqa, Huacullani llaqtapi (Chucuito Provincia, Punopi), Walter Escobar Cotradopa castilla simiman chimpachisqan.

**RIMANAKUNAPAQ,  
HAMUTANAPAQ  
TAPUKUYKUNA**

Tapukuykunata akllay imayna huñupi  
llamkanaykimanhina:

- ¿Kay willakuya ñawincha spa utaq uyarispa imaynataq karqanki?
- ¿Maypitaq kay willakuy rurasqa karqa imaynatataq yacharqanki?
- ¿Sapa runahina ruraqkunamanta imaynatataq willawaq ?
- Qam ukucha utaq atuq kaspayki, ¿imatataq akllawaq, imatataq rurawaq karqa paykuna kaspayki?
- ¿Imaynataq ukuchapa sakri kaynin?
- ¿Willakuq imatataq nin chay runahina ruraqkunamanta?
- ¿Willakuypi ima yupikunataq utaq nisqankunatataq tarinki yachanaykipaq?
- ¿Imaninkitaq atuqwan ukucha kuska kawsasqankumanta?
- ¿Imaynataq sunquyki karqa chay willakuypa risqanpi?
- ¿Imaynatataq ukucha atuqta uchkuman yaykunanpaq, qqaq takyachinanpaq, quchaman pawananpaqpas uyarqachirqa?
- ¿Kay willakusqapihina imakunatataq kawsayniykipi tarirqanki?
- ¿Ima huk willakuykunatataq riqsinki?

## RURANAKUNA

Ruranakunata akllay imayna huñupi  
llamkanaykimanhina:



- **Uyarinata** uraykachiy web rapiykumanta. ñimaynataq kay willakuq runa karqa? Uchuyllapi qillqay.
- Qampi ninkum atuqta aymara simipi. Achaku ninkuñataq ukuchata. Aymara simi qullqapi huk uywakunapa sutinta maskay.
- Willakupi huk ima kasqanta akllay, dibujay hinaspa sutinta churay
- Atuqwan ukuchapa rimanakusqankuta qillqay tukuyninpi tikraspayki. Kaypim wakin yachachikuykuna kachkan: ama wañuchunchu atuq utaq huk uywa chayrqamuchun.
- Ukucha kawaq karqa chayta yuyaymanay. Rimaspa utaq qillqaspa kutichiy: “ñimaynanpitaq chaynata sakriwaspa llullakuwarqanki?”
- Yachayta huñuy: Perupi huk suyunkunapi chayna willakuykunata masakay, yachapakuqmasiykikunawan willanakuy hinaspa rimanakuy.
- Atuqwan ukuchapa kasqanpihina tarikusqaykita yuyaymanay, utaq uyarisqaykita qawasqaykitapas. Uchuyllapi willakuy utaq dibujay.
- Fotota hurquy uarinata hapichi yurasqaykikunamanta hinaspa yachachiqniykiman apachiy. Llamkasqaykikunata qullqanapi churakuy.

Kaykunata utaq huk ruraykunatapas riqsichisqaykupim tarinki Peru suyupa miski siminkunamanta Hanaq sinchi nisqapi: Yachaywasikunapaq ñawinchananku ñankunapipas.

[www.casadelaliteratura.gob.pe/itinerarios-lectura-la-escuela-version-digital/](http://www.casadelaliteratura.gob.pe/itinerarios-lectura-la-escuela-version-digital/)

Chaynallataq, Facebook rapiykupi tapukunaykichikpaq minkaykiku Miski Siminchikkuna Wasipa yachachikuynin kasqanpipas chaypim tarinki imakunatapas ñawinchay yachanapaq

[www.facebook.com/groups/227589464511520/?source\\_id=138365716223002](https://www.facebook.com/groups/227589464511520/?source_id=138365716223002)